

Kes kahjustavad ploome?

Ploomipuude kevadine õiterohkus annab lootusi rikkalikule ploomisaagile. Suur on pettumus, kui juba väga noored ploomid hakkavad varisema, mõnel aastal massiliselt.

Varisenud noortel ploomidel on suured ümmargused augud, mis on mõnikord puruga kinni korgitud. Ploomid on seest tühjaks söödud, täidetud ekskrementide ning näripuruga.

Kuigi osa ploome jääb puule, on veel vara rõõmustada. Mõne aja pärast hakkab osa neist kiiresti värvuma, vilja pinnal võib leida läbipaistvaid kummitilgakesi. Vara värvunud ploomid varisevad, on täidetud näripuruga ja väljaheidetega, mõnikord leiab sealt ka vastse.

Sageli ei jõua üks kahjustus lõppeda, kui teine juba algab. Kuivõrd ka kahjustuspildis on sarnaseid jooni, siis sageli ei teatagi, et ploome kahjustab rohkem kui üks putukaliik ning et nende tõrje on erinev.

Kahjurite tundmine aitab kaasa nende vastu võitlemisel. Kes siis on meie konkurendid ploomisaagile?

Ploome kahjustavad meil ploomivaablase (*Hoplocampa* spp.) ebaröövikud ning ploomimähkuri (*Grapholita funebrana*) röövik.

Kuna ploomialgmete ning noorte viljade hävitustööga alustavad ploomivaablase ebaröövikud, siis neist räägimegi kõigepealt.

Ploomivaablane

Ploomivaablane kuulub kiletiivaliste seltsi, valmikul on kaks paari värvuset, pruuni soonestusega kilejaid tiibu. Meil esineb kaks liiki – must (*Hoplocampa minuta*) ja kollane ploomivaablane (*H. flava*), viimane on ülekaalus.

Valmikute värvus on neil liikidel mõnevõrra erinev. Kollase ploomivaablase valmik on kollakaspruuni kehaga, kuklakilp on must, jalad kollased. Musta ploomivaablase valmik on aga tumeda keha ja peaga ning vaid jalad ja tundlad on kollased.

Edaspidised arengujärgud on sarnased ja küllalt raskelt eristatavad. Mõlemal liigil on muna ovaalne, alguses läbipaistev ja rohekaskollane, hiljem tumeneb. Täiskasvanud ebaröövik on kuni 10 mm pikkune, kollakaspruuni värvusega, ümmarguse pea ja 10 jalapaariga. Nukkub kevadel, kui temperatuur on tõusnud 8 soojakraadini.

Muneb õitesse

Nädalapäevad enne ploomiõite avanemist ilmuvad aedadesse valmikud, keda võib päeval märgata ploomipuude võrade kohal lendlemas. Munade paigutamiseks saab emane munetiga õie tupplehtede sammaskoesse või kroonlehtedesse lõhed, kuhu igasse muneb ühe muna. Munemiskoht värvub mustjasrohelisteks.

Munemisperiood kestab kuni kaks nädalat, selle aja jooksul võib üks

ENNO MERIVEE

emane muneda kuni 70 muna. Soojad ning kuivad kevadpäevad soodustavad munemist.

Varem kooruvad ebaröövikud sisenavad õitesse ning toituvad sigimikust, kahjustatud õied varisevad. Hiljem munetud munadest koorunud ebaröövik närib alguses viljaalgame pindmist osa, seejärel tungib sisse, närib käigu seemneni ja sööb ära alles pehme viljakivi.

Ebaröövik liigub oma arengutsükli kestel ploomi, kahjustades kuni kuut vilja. Täiskasvanud ebaröövik närib ploomi avara koopa, mille täidab näripuru ja ekskrementidega.

Vili, milles ebaröövik toitub, on lutilalõhnaline ning sellel on kergesti märgatav ümmargune sisenemisava. Kahjustatud noored viljad varisevad.

Enamik täiskasvanud vastseist las kub veel puul olevast ploomist niidi abil maapinnale, seepärast leiab juba varisenud viljadest harva ploomivaablase ebaröövikuid. Mingi osa langeb maha siiski ka varisevate viljadega.

Maapinnale jõudnud vastne läheb mulla pealiskihiti, kus valmistab talvitumiseks kookoni. Osa vastseist jääb mulda kookonisse 2–3 aastaks, kindlustades sellega ploomivaablase soo keskuse.

TÕRJE

Kuidas ploomivaablasi tõrjuda?

- Raputage lendluse ajal varahommikuti külmakangestuses valmikud puu alla asetatud kattele, koguge kokku, hävitage.
- Pritsige ploomivaablase lendluse ajal ploompuid puju, soolika-rohu või koirohu tõmmisega.
- Kui märkate puudel noori aukudega vilju, raputage need maha, korjake kokku ja hävitage. Sellega vähendate puule jäänud ploomide kahjustamist ning talvituma minevate ebaröövikute hulka.
- Sügisel puhastage võraalused lehtedest ning kaevake läbi. Sellega hävitatakse talvituma läinud ebaröövikuid.
- Uusi ploompuid istutades tasub teada, et ploomivaablase meelissortideks on 'Victoria' ja 'Edinburgh'.

Ploomivaablase poolt kahjustatud ploom. Pilt pole küll väga iseloomulik, sest tavaliselt auk kinni ei kasva.